

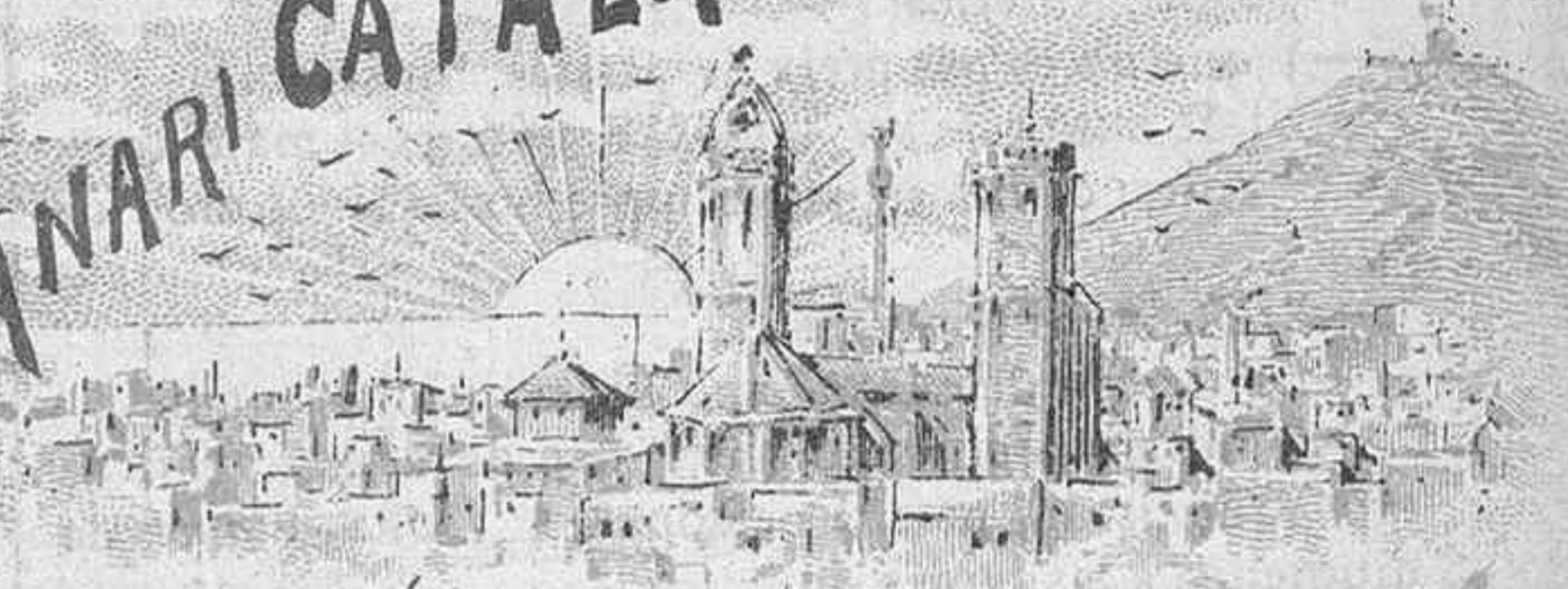

1895

LA TOMAZA

SETMANARI CATALÀ

10. cèntims lo número

PERFUMS DE LA PRIMAVERA

Desde el brau lleó a la oruga del rich llus a la sardina... tot ho mou, tot ho belluga la Primavera divina.

DE DIJOURS A DIJOURS

(DIALECHS DE LA SETMANA)

—MÀRES veure 'n Vico que grás ha tornat d' Amèrica?

—Y que no es pas greix de patatas, 'm sembla.

—Ni de *mistos de pet* tampoch. Prò, es 'l mateix actor d' antes; com á artista sempre ho ha sigut prou de grós.

—Si no 'm dius res mes...

—Lo *Crespo del Alcalde* no hi ha qui li prengui.

—Péndreli, prou; sino que l' han de deixar anar, de tant que 'ls hi pesa 'l personatge, molts *Viquets* de diumenge á las tardes.

—Ara, tot será que al senyor *Crespo* no n' hi fassi alguna de *crespa* 'l públich.

—¿Qué vols dir?

—Que l' alabi molt sense anar al *Principal*.

—¿No hi ha d' anar!

—Bé, bé; ja ho veurém; que no resulti alló de que «*por la boca muere el pez*»... (que no li desitjo ¡ey!).

—¿Per qué?

—Com que vá dir (diuhen) que antes d' entornarse 'n á Amèrica preferiria ser un *patatero*...

—'M sembla que si arrivés 'l cás, cambiaria de pensar, si está de *pega* com sempre.

—Per la mateixa rahó; que, segons éll, may ha estat de sórt, per mes que s' engreixi... ¡Que 'n sab de fer *comedia*!

*
**

—Vaja que ara, aviat, tocantnos 'l botó podrém anar de cap á cap de ciutat sense adonárnose 'n.

—¿Quin botó?

—'L botó de la electricitat, dona! que no ho sabs?

—Fill... si no t' explicas.

—¿Qu' estás atrassada! ¿No has sentit dir per la Boqueria que 'ls animals dels tranvías se 'n van al *canyel*?

—¿Pobres bestias! ¿Alguna malura que passen?...

—¿Tú sí que ho ets de bestia, y dispensa'm!

—Mes que tú, burro. Y tingas compte ab lo maltractar...

—¿És clar! ¿No has sentit dir que una comissió del Ajuntament ha anat á estudiar 'ls tranvías elèctrics al extranger?

—Noy, la primera noticia: altra feyna tinch qu' enterarme d' aquestas bestiesas.

—Es qu' encare t' ho torno á dir: s' haurán acabat las bestias dels tranvías, porque correrán sense, si 'ls comissionats hi veuhen ventatja fentlos corre elèctricament.

—¿Y qui la pagat la Comissió?

—¿Qu' ets tafañera! 'L senyor *Morros*.

—Oh! Donchs, aixís s' haurán acabat las *malas caras*. Ja tens segur que 'ls posarán.

—¿Qui 't pensas qui es 'l senyor *Morros*? Es l' *Inglés*.

—Doble motiu pera posarlos; 'ls *inglesos* pagarán la festa, l' Ajuntament me perdoni.

—¿Qué sabs tú; qué sabs, llengua llarga!

*
**

—Li dich que li hauria agradat si hagués vingut diumenge al Palacio de Bellas Arts: va ser una festa á tot rumbo.

—¿Qué vol que li digui! Aquesta mena d' *ilustració femenina* no fá per mí.

—Per vosté, no... ¿Si ja se 'n vá d' aquet mon, aném á dir!

—Aixó ningú li pregunta. 'M refereixo á las meas fillas, que d' ensá que son tant ilustradas no son bonas per res.

—Quinas ganas que té de enrahonar!

—Encare li torno á dir: una noya antes que procurar lluhirse en lo Palacio de Bellas Arts, hauria de procurar lluhirse y fer lluhir á casa séva; veliaquí.

—¿Vaya una solta!

—Si, senyora: jo crech que 'l mérit d' una senyoreta com las nostras, que ho son per forsa, consisteix en sapiguer fer una cassola de sopas ben fetas antes que tot, y tocar 'l piano á l' aygüera quan convé.

—Vosté ho agafa molt pe 'ls cabells.

—¿A mí que m' explica! Molts concerts, molts *cançons* y res mes. Ab això las *enllustran* y las entabanan á las noyas d' avuy. Veliaquí en qué consisteix la *ilustració femenina* d' ara.

—Prò, escolti...

—¿Fugi d' aquí! D' aquí vé que gastan tants fums y vulguin ser tant sábias las nostras fillas. Totas volen ser *institutrices* y no saben surgir uns mitjóns. Nosaltres 'n tenim ben bé la culpa si pujan ab tantas pretensions aquestas mossas que saben esgarrapar las teclas y tenen veu de *triple*.

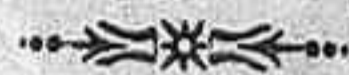
—¿No tant, dona, tampoch!

—¿Ala, á la cuyna totes!!

J. BARBANY.

Al digne inspector de policia

..... D. Daniel Freixa

SIMPÁTICH senyor Freixa, li suplico que m' escolti si pot una estoneta: jo só un autor dramátich, un poeta que ab pells de bou y bé també trafico.

Un día uns lladres per donarme un *mico* valentse de la escarpa y palanqueta, foradantme lo sostre ab mala treta de duros me robaren un bon pico.

Avisada per mí la *policia*, los civils y també mossos d' esquadra lo lladre no han trobat de nit ni día. Y com saber qui es á n' á mí 'm quadra espero de sa manya y valentia que agafat pel ganyot me durá 'l lladre.

JOSEPH MARÍA POUS

ALBUM

de contestacions rebudas á la pregunta feta en lo n.º 346 per
nostre company de redacció **Pepet del Carril**

ACABAMENT

Te 'l privilegi la dona
de entrar (1) ab lo cap tapat,
perque es lo puesto hont amaga
totas las sevas maldats,
y com lo barret al treures
podrían llegir los sants
cosas... que á pecar incitan
y quedar vuyts los altars...
vetaquí 'l perque, Pepet,
ho fan ab barret posat
mentres que 'ls senyors se 'l treuhen
perque son nobles y franchs.

J. FERRÉ GENDRE.

Després de molt preguntar
y dos nits de no dormí
sols he pogut conseguí
lo que vaig ara á exposar:

Las donas portan barret
perqu' els dona 'l gust y gana;
y si vols res mes, demana
que 't servirè, amich Pepet.

JOAN ROCA FORTUNY.

¿Per qué cubertas las donas
entran al temple de Deu,
al revés que ho fan los homes,
vols saber, amich Pepet?

Pues, sols per dur la contraria
á 'n els homes, ben clá 's veu.
No cal que hi donguis mes voltas,
es per 'xó, per 'xó, y res mes.

RAMONET R.

¿Que perque á la Iglesia 'ls homes
hi entran sense res al cap
fent lo contrari las donas
cubertas com ja se sab?
Molt senzill: perque las donas
de tota la creació
han estat y serán sempre
esprits de contradicció.

A. FONR.

M' encarrega la senyora
que 'm dú demunt del cap seu
que li respongui molt bréu
á sa pregunta traydora.

Que las senyoretas lluheixin
barret al Temple ho reprobó,
empró las casadas trobo
qu' es molt lògich que 's cubreixin.

UNA CAPOTA.

(1) Al Temple de Deu.

Com tots vivim en lo mon
casi sempre de rutina,
no extranyo que las *senyoras*
entrin cubertas á missa,
puig vareig llegí una historia,
que 'm deixá una mallorquina
qual llibre d' aixó 'n parlava
precisament una mica.

Una dona de molts quartos—
diu—que á la iglesia aná un día,
y las goteras d' un ciri
tacaren sa mantellina
y son cabell, de tal modo,
que horroritzava á la vista.

Als vuyt días la senyora,
que ja he dit qu' era molt rica,
entrá al temple ab un sombrero
per guardar sa testa fina.
Al veure aixó las casadas,
las vellas y las fadrinas,
en emularla pensaren
anant ab sombrero á missa,
á passeig, al teatro, á compras
y fins quan fan unas mijas.
Respecte á per qué los homes
se treuhen la barretina
ó 'l sombrero al entrá á un temple
de Deu, la rahó es senzilla:

Un matrimoni va entrar
un mati á Santa María
d' aquells temps tan deliciosos
nombrats de Mari-Pepinya,
y 'l marit duya un sombrero
empastifat de farina;
la esposa li va fer treure,
un bon xich avergonyida,
y aquí tè, *Senyor Pepet*,
als homes fer desseguida
la mateixa operació
sense rumiar gens ni mica.
Desde llavors los *senyors*
entran descuberts á missa
y las *senyoras* cubertas,
vivint sempre de rutina.

R. BALCELLS BELLVÉ.

Sab perque al temple (1) ma esposa (2)
porta sempre 'l cap cubert?
Es perque 'ls santets ignorin
que sempre ha estat un cap-vert.

JAVIER.

(1) De Deu.

(2) Ab las altras no m' hi fico.

Si duhen ellas á missa
lo barret posat, Pepet,
es perque del cap no 'ls fugi,
tot resant, cap pardalet.

LO CANTADOR DE CATALUNYA.

Ja que á la crítica 'ns llenza
havém de dirli clá y net
que entrém á missa ab barret
perque vostés hi entran sense.
Veliaqui, senyor Pepet.

TRES MODISTAS DE SOMBREROS.

Ta pregunta que té punta
he vist aquí publicada.
Ma resposta á ta pregunta
ara vé: vé: vé: si t' agrada.

Qu' entri ab lo barret posat
á l' Iglesia una senyora,
no es extrany perque es probat
qu' ellas en tot temps y estat
necessitan *cobertora*.

F. VENDRELL

Ab várias he consultat
perque al entrá al sagrat lloch
entran ab lo cap tapat
y totas m' han contestat
qu' ellas no ho saben tampoch.

Y ho he trobat tant estrany,
sent com son tant xafarderas,
curiosas y batxilleras,
que m' he dit: amich Barbany,
no ho sabrás, t' ho dich de veras.

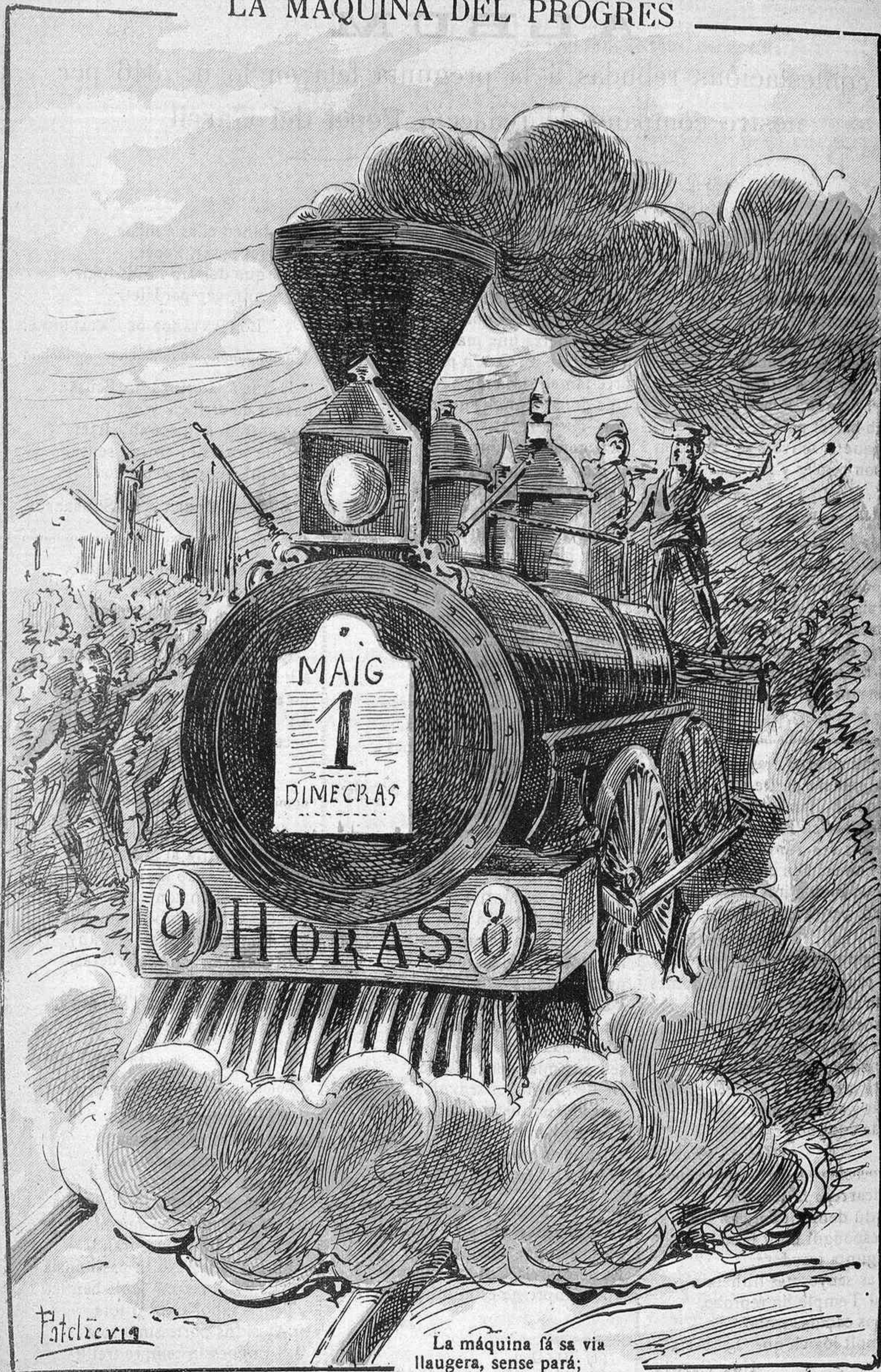
JAUME VILAR.

Enterat de son escrit
d' aquell número passat,
com á barret he pensat
contestarli tot seguit.

Vosté 'ns ha dat importancia
de las *senyoras cap dalt*...
L' estar sobre es natural,
sobre d' ellas! No 'n passi ánsia
¿Es costum tret? Molt ben fet.
¿Tenen rahò? Gens ó tota.
¡¡Ay si 'ns portessin á sota
ó 'l tinguessin sempre tret!!!

UN BARRET.

LA MÁQUINA DEL PROGRÉS

La máquina fá sa via
l্লাugera, sense pará;
si cap entrebanch no troba
prompte á terme arriuará.

LO MÀRTIR DELS XIULETS

Si per sufrir un sol dia van aixecar aquest monument als màrtirs de la Independencia ¿qué m' aixecarán a mí qu' hi sufert tants xiulets? ¿Un colomá?

La Sra. Rita ha perdut lo gos

mes ben dit la gossa.
 ¡Y quina gossa, fillets meus! Es d' alló que no 'n corra.

Ella no es com altrás bestiolas de la seva rassa, que 's deixan estimar pel primer Xalin que las solicita. Quan surt á passeig ab la Sra. Rita y algun gossot se li acostá ab intencions *non sanctas*, corra á amagarse entre las faldillas de la seva mestressa, y segons expressió d' aquesta; sembla que 's ruborisi.

¡Es una monada! ¡Hasta 's diu Tonayna! nom que es sinónim de petò, en llenguatje amorós.

¡Ah! y es convenient que se sápigas: si la Sra. Rita estima á la gosseta, lo Sr. Magí, home incapás de matar una formiga, ho fora per menjarse crú al mortal que li maltractès la Tonayna.

Ella es tota la ilusió d' aquest matrimoni, que á pesar dels travalls que ha fet pera lograrho, no ha pogut tenir criaturas.

Encare no fá tres mesos que 'l Sr. Magí y 'l forner de la cantonada 's varen inflar las galtas porque 'l gos d' aquest,—una bestiola lleganvosa y peluda, com un mal esperit—portat del seu amor á la Tonayna, no sè qu' anava á fer á la porta del pis del Sr. Magí, que tot sovint havia de surtir la criada ab la bayeta.

Ahir, al anar á la font la minyona va deixar descuydadament oberta la porta del pis, y va escapar-se la Tonayna.

La Sra. Rita al notar la falta de la gosseta, va *perdre lo pis de vista*—perque 'l mon no era possible—y cayguè de clatell sobre 'l farsell de la roba bruta; pero quan va tornar en sí va apoderarse de la seva persona un furor extraordinari, una rabia aterradora, y sacudint ab violencia un bras de la criada, va exclamar:

—¡Munda! ¡Munda! Si no surt la gossa, de vosté en farém carn de mandunguillas.

—Pero .. ay, ay, senyora, ab mí no ha surtit pas!

—¡Miri, que si no surt la gossa!...

—Pero ¡no me l' hi menjada pas jo!

—Miri que si no surt la Tonayna, en Magí l' hi treurá de qualsevol puesto.

—¡Ay, ay, també; que me la tregui d' allá ahont vulgui!

Passats los primers moments de rabia, va assaltar á la Sra. Rita un temor, per cert fundat, y digué plorosa á la seva criada:

—¡Ara hi penso, Munda!. Tal volta 'l forner li haurá jugat una malifeta.

—No 's pensi dir cap disbarat. Lo sant demá de haverse pegat ab lo seu senyor, va manifestarme que may qu' entrès la gossa á la seva botiga, l' havia de tirar al forn.

—¡Reyna Santíssima! ¡Pobreta! Ja deu haver mort rostida com Sant Llorens.—

La Sra. Rita, ab sabatots, escabellada, va baixar los grahons de la escala de tres en tres, y ab un salt va trobar-se cara á cara de l' odiat forner.

—¡Mata-gossas!—va exclamar cridant—¿Qué n' ha fet de la meva Tonayna?

—Déixala está, Ramón,—diguè la fornera al seu marit—que aquesta gent nos volen fer perdre las nostras pobresas.

—Miri, marmanyera,—contestá en Ramón á la senyora Rita, agafant al mateix temps un pá de barra—si buscan bronquina, digui al seu senyor que baixi, que veurá del modo que li faig empassar aquesta barra entera, com si fos un macarrò.

—Desvergonyit, ja sabrá ab qui tracta. Sápigas que en Magí es poch ó molt amich del Capitá General, y si li esplica lo que passa, potser que 'l fassi fusellar á dalt de Montjuich.

—No t' emboliquis, Ramón; mira qu' aquesta dona 'ns vol perdre!

—¡Y qué vols que 'm fassi 'l Capitá General?... Si la perduda blanca la gossa, que la busqui negra.

—¡Jo mateixa l' aniré á veure al seu palacio, y ja ho veurém de quin color li farà tornar!

—No veu que no la rebría... Gracias que li donguès dos centimets lo seu ordenansa.

—¡Mata-gossas! ¡Mes que mata-gossas!

—¡S' ha acabat!—exclamá 'l forner no poguentse aguantar mes—Si no fuig d' aquí li tiro la ganiveta á n' aqueixa cara de lluna plena, que li deixo en lo quart menguant.

—¡Fuera!—van cridar á l' una los curiosos que desde la porta contemplavan la escena.

Y un coro de: "¡La Sra. Rita ha perdut lo gos! ¡La Sra. Rita ha perdut lo gos!" va acompanyar á n' aquesta fins á la escala de casa seva.

A la porta del pis esperava ansiosa la Munda, y va preguntar á la seva mestressa:

—¿Que l' ha trobada?

—Preparat—li va contestar la Sra. Rita—que 'l meu marit te la treurá de qualsevol puesto.

Pero, un cop dintre del pis, mestressa y criada sentiren un grinyol sort que venía de la cuyna.

Lo grinyol no era de ningú mes que de la Tonayna, lo lloch d' hont sortía: la carbonera.

Oberta aquesta, sortí de dintre la gossa, no blanca com sempre havia sigut, sino negra, com lo forner li havia dit que la busqués.

Pero dins de la carbonera la Tonayna no hi estava sola; va sortirne també un gossot de mala fatxa.

La gosseta qu' havia desayrat á gossos de mes rango, la que corria á amagarse entre las faldillas de la seva mestressa quan los pretendents l' assediavan, per fi va sentirse palpitir lo cor y va estimar de veras.

¡Y á n' aquí, desgraciada? A n' en Pascurreis, lo gos del forner del cantò.

La Sra. Rita y 'l Sr. Magí s' han mudat de pis, pera ocultar la seva *deshonra*.

A. GUASCH TOMBAS.

MAIG

SONET

EN aquest mes renaix goig y alegría
 'ls arbres tenen ja verdas fulletas,
 y escampan sos perfums tendras floretas
 gronxadas per l' oreig, al naixe 'l dia.

L' enamorat galán sent per s' aymía
 dintre del cor mes dolsas amoretas,
 entonan los aucells mil cansonetas
 que halagan nostres cors per sa armonía.

Lo Maig es lo bell mes de la poesia
 hont *beuhen á galet* tots los poetas
 que camí del Parnás solen fer via;
 atipantse tan sols ab sas quartetas
 lo qui sent grans badalls, gloria somnía,
 á falta de bons talls ó de monjetas.

M. GARDÓ FERRER.

Los Jochs Florals

ENGUANY

LE musique amenise le festade
 ab un que altre compost franc ó alemany
 (lo compost catalá te gust de antany
 é á 'ls mantenedors d' enguany no agrade)
 set *enfracats* senyors la taula enrrotllen
 é obren plechs molt xichs é noms llegeixen
 é quatre ó sis troaires compareixen
 pera llegir uns plechs que desenrrotllen.
 Se passen tres horetas sentint versos
 é llargues tiradasses de quintilles
 de décimes, romans é redondilles
 tots molt incataláns é mes perversos.
 Un diu que: «Hi ha en lo cel una reinete
 que se nomene llune é va vestide
 de perles é brillants»; é l' altre cride
 com un carreterot, prop d' una horete,
 per dir que. «un cor de marbre fret com gebre
 li vol donar la mort.» Molt se remonte
 dihent que: «ell ab un cor plé de foch cónte
 pere desgebrá 'l Polo» é fa sébre
 un altre ab un romans, que: «une pabelle
 de cors enamorats se passejaven
 per le espesse boscure é molt jugaven
 é qu' ell estava roig é ella vermelle»
 Un altre, 'l mes *sapient* diu que: «aquí á Espanya
 hi ha mes espanyols que en cap mes terre»
 é diu: «que mes inglesos hi ha á Inglatterre
 que no á els Estats Units» é molt l' hi estranya.
 Le sale qu' está plena d' escullide
 gentade que no entén le nostre parle
 demostre que ha lograt entussiasmarle
 l' engendro del poete que mes cride.
 Després.. un premi á aquest, á aquell diplome,
 aplausos á desdir, moltes escuses
 é mans é peus besats é... en fi les Muses
 ofeses de que tot se prengue á brome,
 reneguen de llur feste, de qui empunye
 lo ceptre é la maní é dels poetes
 que sols saben cantar flors é violetes
 sens' res dir de profit per Catalunya.

J. ROIG CORDOMÍ.

Las Monjas de Sant Ayman

llegenda dramática de gran espectáculo en 4
 actes y en vers, lletra de Ángel Guimerá mú-
 sica de Morera, decorat de Soler y Roviroza,
 Moragas y Vilumara ab empresa del Sr. Mir.

ERA de esperar que la última obra de Guimerá por-
 tés en la nit de son estreno numerosa y esculli-
 da concurrencia á l' elegant teatro de Novetats, ávida
 de saborejar un nou portento del dramaturg catalá,
 son autor favorito, com també per los molts elogis que
 s' havían tributat al espectáculo; pero aquesta vegada
 precis es confessar, que 'l Sr. Guimerá no ha sabut tro-
 bar un argument prou important, ni ab son estre dra-
 mático lograr que l' espectador s' interessés per l' acció
 lánguida y pesada del mateix.

A nostre veurer lo Sr. Guimerá ha volgut que 'ls es-
 cenógrafos demostressin sa valla, y á ser aixís son desitj,
 ho ha lograt del tot, puig es verdaderament notable y
 digne del mes gran entusiasme lo treball realisat per
 los celebrats escenógrafos Srs. Soler y Roviroza, Mora-
 gas y Vilumara.

Pera justificar nostra creencia, no citarém tal ó qual
 telò ni decoració, puig en tots los quadros s' han con-
 trapuntat; arrivant los tres artistas á la meta del mes
 gran éxit, principalment en los quadros quint, (iglesia
 del convent de St. Ayman) de pur estil bisanti; lo nou,
 campament dels creuhats, y lo catorze, Sant Sepulcre
 mitj destruhit pels mussulmans; obras pictóricas que
 acreditan als senyors Vilumara, Moragas y Soler res-
 pectivamente, de ser los primers escenógrafos espanyols.

En los finals dels tercer y quart actes se presentá en
 escena lo Sr. Guimerá á rebre los aplausos del pú-
 blich, pero creyém que no es á ell á qui perteneixian
 aytals honors, sino á los escenógrafos esmentats y hasta
 també al inteligent empresari Sr. Mir, que ab son des-
 prendiment sumament important, poch comú en nos-
 tres empresaris, no ha titubejat en emplear casi una
 fortuna ab lo sols fi de que l' espectador quedi emba-
 biecat ab tanta riqueza y derrotxe del mes refinat gust
 é indumentaria artística.

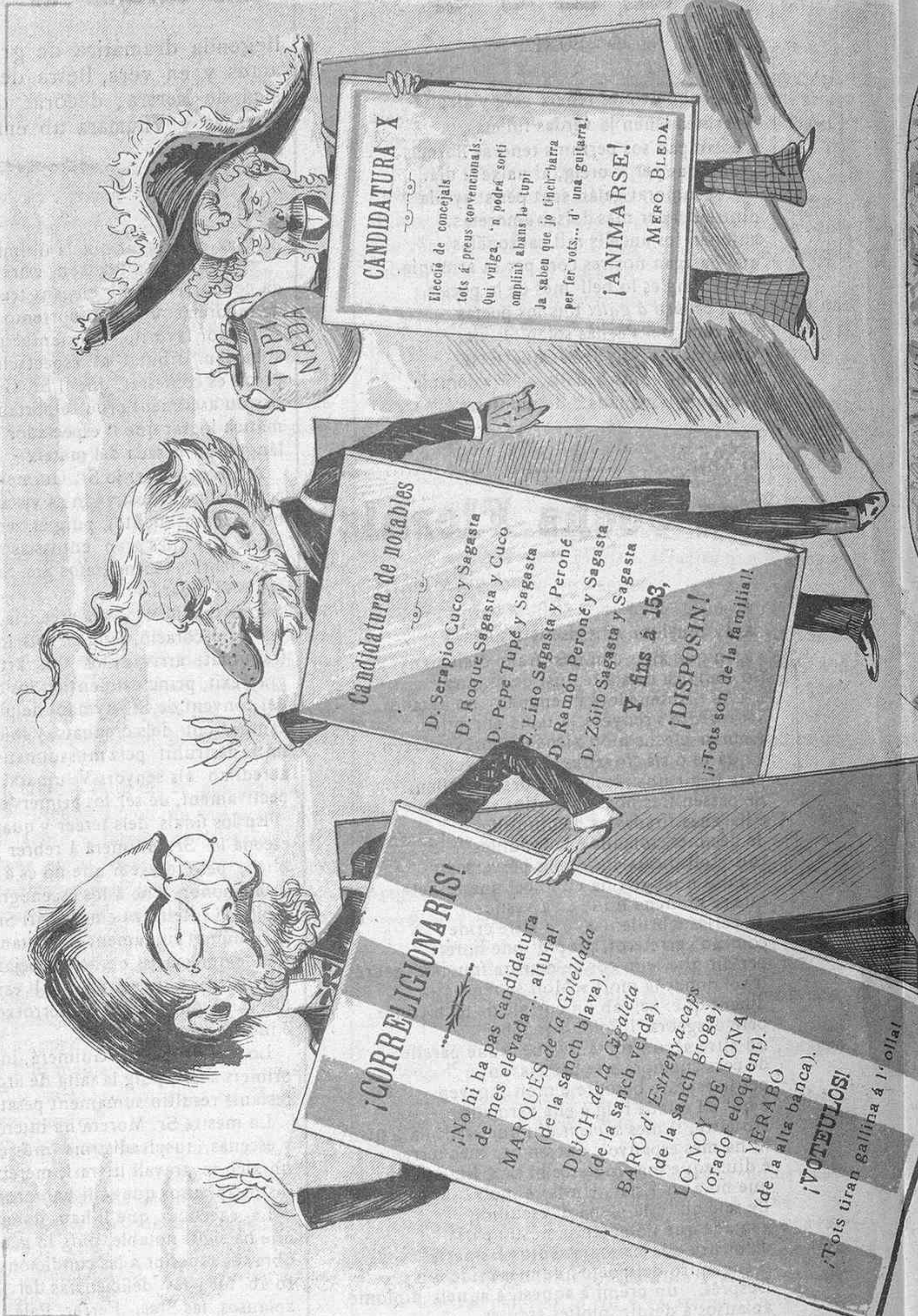
Lo treball del Sr. Guimerá, interessa sols en los dos
 primers actes, puig la falta de argument fa que los dos
 restants resultin sumament pesats.

Lo mestre Sr. Morera ha intercalat en varis passatjes
 y escenas, inspiradíssima música que logra reanimar
 un xich lo treball literari, mereixent per tal motiu los
 justos aplausos que se li han prodigat.

La execució que li han donat los actors, se pot dir
 que ha sigut notable, puig lo género á que perteneix la
 obra, es superior á las condicions de nostres actors, pe-
 ro ab tot y las deficiencias del libre, obtenen justos
 aplausos las Sras. Ferrer, Palá, Sala y Fontova y los
 Srs. Borrás, Virgili, Pigrau, Guitart y Llonch.

En resúm: dirém que l' obra que 'ns ocupa, á pesar
 de son argument poch interessant, per la magnificen-
 cia ab que 's presenta se fa digna de ser vista y cele-
 brada.

RAMÓN ESTANY.

¡CORRELIGIONARIS!

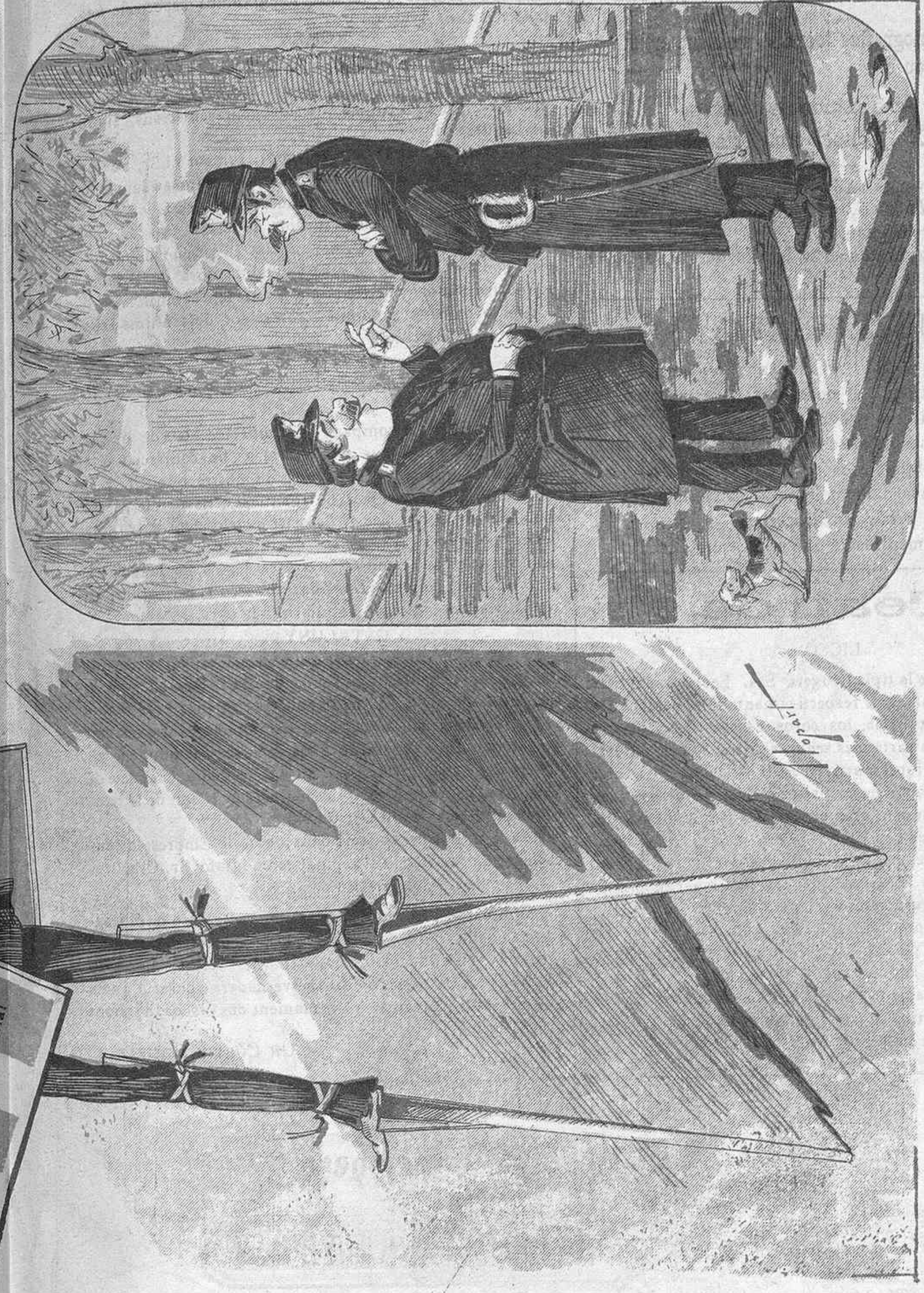
¡No hi ha pas candidatura de mes elevada... altural
MARQUÉS de la Gotellada
 (de la sanch blava).
DUCH de la Cigalela
 (de la sanch verda).
BARÓ d' Extremya-caps
 (de la sanch broga).
LO NOY DE TONA
 (orador eloquent).
YERABÓ
 (de la alta banca).
¡VOTEULOS!
 ¡Tots tiran gallina á l'olla!

Candidatura de notables

D. Serapio Cuco y Sagasta
 D. Roque Sagasta y Cuco
 D. Pepe Tupé y Sagasta
 D. Lino Sagasta y Peroné
 D. Ramón Peroné y Sagasta
 D. Zóilo Sagasta y Sagasta
Y fins á 153,
¡DISPOSIN!
 ¡Tots son de la familia!

CANDIDATURA X

Elecció de concejals
 tots á pres convencionals.
 Qui vulga, n podrá sorti
 omplint abans lo tupi
 Ja saben que jo tinc barra
 per fer vots... d' una guitarra!
¡ANIMARSE!
MERO BLEDA.

—Gracias á Dios que se le acaba el bróquit á este carcamal de rechidor...
 —Y á ti se te acabó barrile el piso y andar con aquellos cantis á la font.

Anuncis, enganys, comedias d' un Sufragi universal. ¡Y d' aixó, n fa una CONQUISTA Don Emilio Castelar!

Retratos - Fregoli

Magníficas fotografias de dit eminent artista al insignificant preu de

30 céntims una

Tamany 62x105 Colecció complerta 24 fotografias

Se troban de venda en la Administració de LA TOMASA, 5, Sant Ramón 5, principals llibrerias y corresponsals de nostre setmanari.

Als Srs. corresponsals se 'ls farà lo desquento acostumat.

BIBLIOGRAFIA

Lo distingit literat sabadellench D. Joseph Got y Anguera, ha tingut l'amabilitat de remetrens un exemplar de sa última producció dramática *La bojeria*, estrenada ab notable éxit en lo teatro Catalá (Romea) la nit del 14 de Janer passat.

Dita obra, esmeradament impresa, 's vén al preu de 2 pessetas en las principals llibrerias.

Inutil creyém manifestar que remerciém l'envío.

Teatros

LICEO

Ab lo concurs de la tiple lleugera Sra. Leone y del baix senyor Lupi encarregats respectivament dels personatjes «Regina» y «Saint Bris», los coros repassats pel mestre Acerbi, y las altras parts mes seguras de son comès, natural era que la segona representació de *Gli Ugonotti* surís mes ajustada y casi á complerta satisfacció de la numerosa concurrència que hi assistí, gran entussiasta per la música del immortal Meyerbeer.

Sobressurtiren, com era d'esperar, los célebres artistas Mme. Darclée y Sr. Marconi, que, principalment en lo gran duo del quart acte arrebataren al públich.

Pera avuy está anunciada la tercera representació de dit notable *spartito*, y pera dissapte 's prepara 'l benefici de la célebre Darclée ab la ópera *Faust*.

Segueixen activament los ensajos de la nova ópera del mestre Albeniz, titulada: *Henry Clifford*, á fi de que son estreno tinga lloch en la próxima setmana.

NOVETATS

En article apart nostre company de Redacció Ramón Estany, dona compte de la obra de grandios espectáculo *Las monjas de Sant Ayman*.

ROMEA

Dimars ab numerosa concurrència tingué lloch la *serata d'onore* del Sr. Colomé, autor del arreglo *La herencia del oncle Pau*, que com en las anteriors representacions, sigué aplaudidissima.

Pera demá 's prepara igual aconteixement al Sr. Ferrer y Codina, per sa obra *La Suripanta*, estrenantse además lo jugueta arreglat per dit autor, ab lo titol de *Armas y Llettras* de qual obreta ne tenim las millors noticias.

Pera lo próxim dimars está aunciat l'estreno de *La familia Boniquet*, arreglo de una aplaudida obra de Bisson, per nostre company de Redacció A. Guasch Tombas.

Celebrarém sigui un digne continuador dels últims éxits de la present temporada.

TÍVOLI

Bocaccio, Donna Juanita, Carmen y Crispino han fet lo gasto.

La Direcció de la companyia Tomba, en vista de que la secció de ópera es la que flaqueja mes, ha contractat á la tiple Italia Giorgio, tan coneguda de nostre públich, y al tenor Callioni, havent ja debutat aquest artista en lo passat dimars ab l'ópera *Lucia di Lammermoor*, y pera la senyora Giorgio 's prepara la *Carmen*, ópera predilecta de dita artista, y que en son temps y en aquest teatro, ne dongué un sens nombre de representacions consecutivas, logrant, ab son acertat desempenyo, popularisar la obra.

CATALUNYA

Trobantse de pas en nostra ciutat la célebre Miss Ida Fuller, ha donat algunas representacions de sa fantástica dansa serpentina, la que ha aumentat ab las tituladas *Fuego, Flor de lis y Danza de las flores*, las quals ofereixen certa novetat que ab justicia 's fa acreedora als aplausos del públich.

Pera avuy s'anuncia l'estreno de *La rebotica*, saynete de Vital Aza, y que en Madrit ha lograt ser l'éxit de la temporada d'hivern en lo teatro Lara.

Pera la millor presentació de la obra, la Empresa ha encarregat una decoració al reputat escenógrafo Sr. Urgellés.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Continuament se succeheixen debuts, haventse fet últimament lo de la troupe Naudroux, notables barristas.

Pera avuy s'anuncia lo debut del artista cego Cela, que ab son *violí parlant* ha lograt causar verdadera sensació á tots quants teatros ha actuat y últimament en Lisboa, d'ahont procedeix.

UN CÓMICH RETIRAT.

Litografía Barcelonesa

DE

RAMÓN ESTANY

5. S^a Ramon. 5.
Barcelona

ESPECIALIDAD en CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES,
PROGRAMAS, MENÚS, etc etc PRECIOS SIN COMPETENCIA

MAIG

RS° 91895

Entre mitj de les floretes
los galáns á les ninetes
juran un etern amor,
y al bosch s' en van los poetes
demanant al Criador
que fassi ploure pessetes.

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

LXXXVIII

Un va dir, veyentse mort,
que si sortir viu podia,
á l' iglesia portaria
un dimoni macís d' or.
Com que sá y viu va sortir
va du á l' iglesia 'l dimoni
y trobant á Mossen Toni
tot serio aixís li va dir:
—Eix dimoni, sens recel,
pot posarlo en un altá...
trayent lo que avuy s' está
sota 'ls peus de sant Miquel.

LXXXIX

—Fa poch que hi vist en Malats
que, per cert, fa molta tropa.
—¡Caratsos! ¡si que li topa
si 's cuyda de fer soldats!

XC

—¡Vaja, per mi rés no val!
¡no té pebre, ni té sall!
—¿Qué potser, senyor Sunyol,
parla d' un guísat bunyol?
—Parlava, en aquest moment,
d' un epígrama dolent.

XCI

Té molta sal, diuhen molts
parlant de la Margarida,
y 'l seu marit sempre crida
perque fa lo menjar dols

XCII

Molt mal dels frares ha dit,
la senyora de 'n Batista,
y aquest matí jo l' hi vista
que duya un frare al vestit.

XCIII

—¡Tè algo per alegrar?—
á un quinto bo del tot deyan,
y ell, després de pensá' un poch,
responia ab molta flemma:
—Es una cosa tan clara
com la llum del sol mateixa,
que no puch servir porque...
sols tinch una cama dreta.

XCIV

Anant á missa 'n Mateu
una cama 's va trencar
y mirant al cel va dar,
tot seguit, gracias á Deu.
—¿Gracias donas?—sa mullé
li va di ab gran estranyesa
y ell, sent forsas de flaquesa,
tot gemegant responguè:
—Que una gran sort he tingut
¡tinch de dir, ja que t' esclamas,
perque tenint dugas camas,
¡sols una me n' he romput!

Seguirá en lo número próxim.

FRANCISCO LLENAS.

Gracia, 1895

La familia del eminent actor don Ricardo Calvo, ha rebut un telegrama de Lisboa. en lo que D.ª María Tubau y D. Ceferino Palencia s' ofereixen desinteressadament pera celebrar un benefici, que vinga á alleugerir la desgracia que sobre aquella pesa, ja que la mort de dit actor, ha deixat als seus, sumits en la miseria.

En cambi, la Guerrero, que deu bona part de lo que es á tan distingit artista, no ha fet per ara, que se sá piga, oferiment de cap classe.

¡De desagrehits l' infern n' está ple!

* *

Los joves aficionats del *Centro Cómico*, apareixeren en escena, lo diumenge passat, portant llas de dol, en testimoni del sentiment que 'ls ha causat la mort de D. Ricardo Calvo; donant una lliadó complerta als actors de debó que no s' han recordat de rendir tribut tan senzill al que en vida fou son amich y son mestre.

¡Per l' amor de Deu, una mica més de companyerisme!

* *

La Empresa del Teatro Principal de Zaragoza, ahont s' ha representat *La Dolores*, de Bretón, en vista de que una concurrencia d' amichs omplenava casi 'l teatro durant los ensajos de di: a producció, va tenir un gran pensament, y es 'l de que tots los curiosos, sense excepció, paguessin dos pessetas d' entrada pera presenciarlos, destinant lo total de lo que per tal concepte recaudés á l' establiment de beneficencia Casa-Amparo.

¡Magnífica solució pera acabar ab los gorreros, en benefici dels pobres!

* *

Un periódich se lamenta de lo descuydo en que 's té lo monument á Colón, ja que d' un dels seus baix relleus faltan quatre figuras, arrancadas tan bruscament, que á tres d' ellas los hi han deixat sols las sabatas y á la quarta una pantorrilla.

Consollemnos pensant que al famós marino que hi ha dalt per pagar lo seu gran descubrimient, ni las sabatas van deixarli.

* *

L' ajuntament de Valladolid, en junta d' associats, ha suprimit la pensió que tenia concedida á la viuda del insigne poeta D. Joseph Zorrilla.

Pero ¡á aqueixa bona senyora qui li va fer casar ab un poeta tan eminent!

Casantse ab lo concejal mes insignificant, hauría fet mes carrera.

* *

Lo Sr. Lostau ha demanat en lo Congrés, que 'l ministre de la Guerra cobri únicament lo seu sou personal de tinent general, ab lo qual s' obindría una economia gens despreciable.

¿Que no sab ahont vivim aquet senyor?

¡Demandar que 's rebaixi 'l sou al ministre?

¡Pesseta va, que li aumentan!

* *

Están molt adelantats los travalls pera celebrar á Madrid, una corrida de toros á benefici de las familias dels nauífrecs del *Reina Regente*.

Parlant sobre aquet particular, me deya un senyor vell casat ab una jova molt aixelabrada: «Es del únich modo que tolero las *banyas*: dedicant los seus productes á personas menesterosas.»

Tè rahò que li sobra.

Llegim:

«La policia de Moscou ha trobat lo cadavre d' una dona completament menjat per un gos.»

¡Aixó si que no ho enteném!

Si 'l cadavre va ser completament menjat ¿com podia trobarlo la policia?

Se necessitan unas *ulleras* molt finas.

Llegim que lo matador de toros Angel Pastor s' ha retirat del *art* á causa de una dolencia que pateix en lo jeno'll dret y que li impideix anar ab soltura.

Actualment fa liquidació dels trajos y *eynas* de torejar.

Se diu que lo destre te la vellesa assegurada, puig que havia lograt una fortuna.

Si, vaja, l' antítessis del art dramátich.

Que ho digui sino, la familia Calvo.

En lo Circo Colón de Madrid, se donan funcions dedicadas al *bello sexo*, ab la particularitat de que hi té entrada gratis la senyora que va acompanyada d' un senyor, y dugas senyoras pagan no mes una entrada.

¿Y també hi entran ab los barrets descomunals qu' ara s' usan, aqueixas senyoras?

Si las empresas dels teatros d' aquí volen imitar á la de dit colisseu, al menos que 'ls fassin treure 'l barret.

Y sino l' imitan, també.

Perque, francament, si aixó no s' arregla aviat, los homes nos veurém obligats á presenciar las funcions enfilats dalt d' una escala.

Diumenge passat en lo elegant teatro Lírich, la distingida societat *Centro Cómico* va donar la décima funció de la temporada ab un escullit programa, compost de la comedia *Un tigre de Bengala*, estreno del capritxo *Dos aixalabrats*, trasplantat á la escena catalana pel nostre apreciat amich lo redactor del estimat colega *Lo Teatro Regional* D. Joseph Ximeno Planas, y ademés lo saynete *El ventanillo*, obienint en lo trascur de las obras representadas justos aplausos las Srtas. Panadés y Masriera y 'ls Srs. Cirujeda, Verano y Rojas.

Dos aixalabrats, arreglo de *Deux profonds scelerats* dels senyors Verin y Labiche, 's ressentí de falta d' ensajos y poca voluntat en los actors, puig demostraren no ser lo género catalá 'l que mes los halaga y entusiasma; pero ab tot, se celebraren las agudesas y son xispejant argument, conegut ja d' una bona part de la concurrencia, per existir en nostra escena un altre arreglo de dita obra, si be ab diferent títol.

A pesar de que al final fou cridat l' autor, lo Sr. Ximeno tingué la delicadesa de no presentarse, dihent lo Sr. Casas, director escénich, que dit senyor traspasava l' éxit y 'ls aplausos als verdaders autors del original francés.

Es d' aplaudir semblant acte de modestia.

Lo Departament nacional de Higiene de Buenos Ayres, ha considerat perjudicials pera los *subjectes* los exercissis de hipnotisme que executa lo célebre Onofroff y per lo tant los ha prohibit, determinació que per éll ha servit de reclam, ja que assisteix á las representacions numerosa concurrencia.

Ja la sab, ja, la manera de fer bombo aquet mestre.

Y que no necessita subvencionar á ningú.

Llegim: «S' ha comunicat al ajuntament de Madrid la real ordre anulant lo sorteig dels concejals qu' han de cessar lo 3o de Juny próxim. Aquesta anulació se farà extensiva als sorteigs efectuats en provincias, en cas de que ho reclamin los interesats.»

¡Y no han de reclamarho! ¿Vritat senyor Buxó?

Vaya uns, molts d' aquets senyors, pera conformarse en que se 'ls hagin rifat, quan ells viuhen de *rifarsens* á nosaltres.

A D. Francisco Alonso del Real se li han mort en 24 horas, no se sab si per malaltia ó víctimas d' algún atentat, mes de 300 gallinas de la cria que de dita virám posseheix en Tordera (Girona).

Vetaquí una pérdua, que á pesar de trobarnos ja al bon temps, com que de *gallinas* se tracta, haurá fet posar *pel de gallina* al Sr. Alonso.

Lo diumenge passat va representarse la parodia del nostre company D. A. Guasch Tombas, *Los gelos de la Coloma*, en los teatros «Tiro», de Sans y Tivoli de Vilanova, sent en abdós co isseus celebrada l' obra y aplaudits sos intérpretes.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit.)

R. Alonso: Está molt bé.—J. Roig Codorní: Lo mateix li dich, pero al seu company val mes que 'l deixi fer; ja s' arrepentirá. La carta aquella fou remesa á degut temps á son destinari.—Francisco Llenas: Aceptat.—Tres modistas de sombreros: ¡Ah dolentas!—Ramonet R.: Vá bé.—Mero Col: No 'm desagrada; pero hauria de reduhir molt la primera mitat de las *peripecias*.—J. Jordi: Anirán tres cantars.—C. Gutiérrez: Altres tres.—Trinxerayre, etc.: Una nota cómica.—S.: ¿No li sembla que *Morfina literaria* no interessaria als lectors?—F. Castellet: Lo que 'ns envia no serveix. ¡Ah! si 'ns remet algun altre treball, no 's descuydi de tallar las puntas del sobre, escrivint en lo mateix: «original pera la impremta» ja que així vosté y nosaltres 'ns estalviarem uns quants céntims. Fem igual advertencia á tots los colaboradores que 's trobin en lo seu cas.—A. Font: Admés. Vei lo que dihém al Sr. Castellet.—Jaume Vilar: Está bé.—Joan Roca: Vá.—J. Ferré: També.—Gardó Ferrer: Anirá sortint á son temps.—Pere Carreras: L' epigrama y 'l *geoglyphich*. Enteris de lo que dihém al Sr. Castellet.

Tot lo demés ja es al cove.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

✱ PREUS DE SUSCRIPCIÓ: ✱

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

5, SAN RAMON, 5 - BARCELONA.

